

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ
KHOA QUẢN TRỊ KINH DOANH

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

**ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC QUẢN TRỊ NGUYÊN VẬT LIỆU CHO
QUÁ TRÌNH SẢN XUẤT HÀNG GIA CÔNG MAY MẶC ĐÓNG
VỚI ĐƠN HÀNG TEXLAND TẠI CÔNG TY CỔ PHẦN Dệt
MAY PHÚ HÒA AN**

ĐOÀN THỊ TÂM

NIÊN KHÓA 2017 – 2021

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ
KHOA QUẢN TRỊ KINH DOANH

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

**ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC QUẢN TRỊ NGUYÊN VẬT LIỆU CHO
QUÁ TRÌNH SẢN XUẤT HÀNG GIA CÔNG MAY MẶC ĐÓNG
VỎ ĐÓNG HÀNG TEXLAND TẠI CÔNG TY CỔ PHẦN Dệt
MAY PHÚ HÒA AN**

Sinh viên thực hiện

Đoàn Thị Tâm

Lớp: K51 TMĐT

Khóa: 2017 - 2021

Giảng viên hướng dẫn:

ThS. Lê Ngọc Anh Vũ

Huế, tháng 1/2021

Lời cảm ơn

Sau 3 năm ngồi trên giảng đường Đại học, với sự chèo bẻo và giảng dạy tận tình của các thầy cô trong khoa, trong trường. Sau những bài học lý thuyết và thực hành trên lớp, tháng 10 vừa rồi, được sự đồng ý và tạo điều kiện của trường Đại học Kinh Tế - Đại Học Huế cho em được đi thực tập, đến nay em đã chính thức bước vào môi trường mới, nơi mà em được làm quen, trải nghiệm với công việc thực tế. Nơi em chọn là công ty Công phần Dệt may Phú Hòa An với đề tài “Đánh giá công tác quản trị nguyên vật liệu cho quá trình sản xuất hàng gia công may mặc đối với đơn hàng Texland tại Công ty Công phần Dệt may Phú Hòa An”

Trong suốt thời gian học tập và rèn luyện, được biết trong giai đoạn thực tập cuối khóa này, em xin gửi lời cảm ơn chân thành nhất đến Ban giám hiệu trường Đại học Kinh Tế - Đại Học Huế và tất cả các thầy cô trong trường đã tạo điều kiện thuận lợi nhất cho em được học tập, tiếp cận nhiều vấn đề thực tế hữu ích, giúp em trang bị những hành trang đầu tiên trước khi bước vào môi trường làm việc chính thức.

Em xin chân thành gửi lời cảm ơn đến thầy Th.S Lê Ngọc Anh Vũ- giảng viên hướng dẫn em trong quá trình thực tập tốt nghiệp, thầy đã tận tình chèo bẻo, hướng dẫn, đưa ra những lời khuyên và hướng đi tốt nhất cho bài khóa luận tốt nghiệp của em. Giúp em có thể hoàn thành bài khóa luận một cách hoàn thiện nhất. Một lần nữa em xin chân thành gửi lời cảm ơn thầy.

Em xin gửi lời cảm ơn đến Ban lãnh đạo Công ty Công phần Dệt may Phú Hòa An đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho em được tiến hành thực tập tại công ty. Được biết, cảm ơn các anh chị phòng Kinh doanh, Kế toán, các anh chị Kho phụ liệu, ...đã trực tiếp hướng dẫn tận tình, cung cấp tài liệu và thông tin hữu ích giúp em hoàn thành tốt bài khóa luận của mình.

Cảm ơn tất cả người thân, gia đình, bạn bè đã luôn bên cạnh, quan tâm và ủng hộ em trong suốt thời gian qua.

Trong quá trình làm đề tài, thời gian thực tập còn ngắn và kinh nghiệm còn thiếu nên mặc dù em đã cố gắng hoàn thiện tốt nhất bài khóa luận nhưng không thể không tránh khỏi những sai sót. Mong rằng các thầy cô quan tâm và góp ý để bài khóa luận của em được hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Sinh viên thực hiện

Đoàn Thị Tâm

MỤC MỤC

LỜI CẢM ƠN	I
DANH MỤC VIẾT TẮT.....	VI
DANH MỤC BẢNG	VII
DANH MỤC SƠ ĐỒ	VIII
PHẦN 1: PHẠM VI NGHIÊN CỨU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu và câu hỏi nghiên cứu.....	2
2.1 Mục tiêu nghiên cứu	2
2.1.1 Mục tiêu chung	2
2.1.2 Mục tiêu cụ thể	2
2.2. Câu hỏi nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
3.1 Đối tượng nghiên cứu.....	3
3.1 Phạm vi nghiên cứu	3
4. Phương pháp nghiên cứu.....	3
4.1 Phương pháp thu thập dữ liệu.....	3
4.2. Phương pháp phân tích và xử lý dữ liệu.....	4
PHẦN 2: NỘI DUNG NGHIÊN CỨU VÀ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	5
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU.....	5
1.1 Cơ sở lý luận.....	5
1.1.1 Khái niệm nguyên vật liệu, quản trị nguyên vật liệu, sản xuất, gia công, hàng may mặc.....	5
1.1.1.1 Nguyên vật liệu.....	5
1.1.1.2 Đặc điểm nguyên vật liệu	5
1.1.1.3 Phân loại nguyên vật liệu	6
1.1.1.4 Vai trò của nguyên vật liệu.....	7
1.1.2 Lý thuyết về quản trị nguyên vật liệu trong doanh nghiệp.....	7

1.1.2.1 Khái niệm và quản trị nguyên vật liệu	7
1.1.2.2 Mục tiêu của quản trị nguyên vật liệu	8
1.1.2.3 Nhiệm vụ của quản trị nguyên vật liệu.....	8
1.1.2.4 Yêu cầu của quản trị.....	8
1.1.3 Nội dung công tác quản trị nguyên vật liệu trong doanh nghiệp	9
1.1.3.1 Xây dựng định mức tiêu dùng nguyên vật liệu	9
1.1.3.2 Báo định nguyên vật liệu cho sản xuất.....	10
1.1.3.3 Xây dựng tiến độ mua sắm nguyên vật liệu	11
1.1.3.4 Tổ chức quá trình mua và tiếp nhận nguyên vật liệu	12
1.1.3.5 Tổ chức báo quản nguyên vật liệu.....	13
1.1.3.6 Tổ chức cấp phát nguyên vật liệu.....	13
1.1.3.7 Tổ chức thanh quyết toán nguyên vật liệu.....	14
1.1.3.8 Sơ đồ nghiệp vụ và kiểm soát nguyên vật liệu.....	15
1.1.4 Phân tích công tác quản trị nguyên vật liệu trong doanh nghiệp	15
1.1.4.1 Phân tích tình hình cung ứng nguyên vật liệu	15
1.1.4.2 Phân tích tình hình dự trữ nguyên vật liệu	16
1.1.4.3 Phân tích tình hình sơ đồ nguyên vật liệu	17
1.1.5 Các nhân tố ảnh hưởng đến công tác quản trị nguyên vật liệu trong doanh nghiệp	17
1.1.5.1 Nhân tố chủ quan.....	17
1.1.5.2 Nhân tố khách quan.....	18
1.2 Cấu trúc tài liệu.....	19
1.2.1 Khái quát ngành công nghiệp dệt may ở Việt Nam	19
1.2.1.1 Tình hình phát triển ngành công nghiệp dệt may ở Việt Nam	19
1.2.1.2 Tình hình sơ đồ nguyên vật liệu cho ngành dệt may của các doanh nghiệp trong nước.....	22
1.2.1.3 Một số nghiên cứu có liên quan	24
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN TRỊ NGUYÊN VẬT LIỆU CHO QUÁ TRÌNH SẢN XUẤT HÀNG GIA CÔNG MAY MẶC ĐÓNG I VỚI ĐÓNG HÀNG TEXLAND TẠI CÔNG TY CỔ PHẦN DỆT MAY PHÚ HÒA AN	27
2.1 Khái quát về Công ty cổ phần dệt may Phú Hoà An.....	27

2.1.1 Lịch sử hình thành và phát triển	28
2.1.2 Phân ngành thủ công kinh doanh.....	31
2.1.3 Cấu trúc chức năng máy quản lý của công ty.....	31
2.1.3.1 Cấu trúc chức năng	31
2.1.3.2 Chức năng, nhiệm vụ của các vị trí trong công ty.....	33
2.1.5 Nguồn lực của công ty qua các năm 2017-2019	40
2.1.5.1 Tình hình tài sản và nguồn vốn của công ty.....	40
2.1.5.3 Tình hình lao động của công ty.	44
2.2 Thủ tục trình công tác quản trị nguyên vật liệu của công ty.	46
2.2.1 Định nghĩa nguyên vật liệu	46
2.2.2 Quy trình sản xuất	48
2.2.3 Các nhân tố ảnh hưởng đến công tác quản trị nguyên vật liệu của công ty.....	52
2.2.3.2 Nhân tố chính quan.....	52
2.2.3.2 Nhân tố khách quan.....	53
2.2.4 Phân nhóm HS-GiMM trong quản trị nguyên vật liệu của công ty	53
2.2.4.1 Khái quát về phân nhóm HS-GiMM	53
2.2.4.2 Ứng dụng phân nhóm HS-GiMM của công ty và phân đợt may Phú Hòa An....	54
2.2.5 Phân tích thủ tục trình công tác quản trị nguyên vật liệu của công ty	55
2.2.5.1 Thủ tục công tác xây dựng định mức tiêu dùng nguyên vật liệu.....	55
2.2.5.2 Báo định nguyên vật liệu cho sản xuất.....	56
2.2.5.3 Lập và thủ tục thủ tục hiện kế hoạch mua sắm nguyên vật liệu.....	56
2.2.5.4 Thủ tục công tác tiếp nhận nguyên vật liệu đưa vào	61
2.2.5.5 Thủ tục báo quản nguyên vật liệu.....	64
2.2.5.6 Thủ tục cấp phát nguyên vật liệu.....	65
2.2.5.7 Công tác thống kê, kiểm kê nguyên vật liệu	67
2.2.5.8 Công tác quy toán nguyên vật liệu	71
2.3 Phân tích tình hình quản trị nguyên vật liệu công ty năm 2020.....	71
2.3.1 Phân tích tình hình cung ứng nguyên vật liệu	71
2.3.2 Phân tích tình hình dự trữ nguyên vật liệu	78
2.3.3 Phân tích tình hình sử dụng nguyên vật liệu	80

2.3 Đánh giá thực trạng công tác quản trị nguyên vật liệu tại công ty.....	82
2.3.1 Nhận xét đã đạt được82	82
2.3.2 Hạn chế84	84
CHƯƠNG 3: ĐỊNH HÌNH VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN TRỊ NGUYÊN VẬT LIỆU CHO QUÁ TRÌNH SẢN XUẤT HÀNG GIA CÔNG MAY MẶC TẠI CÔNG TY CÔNG PHÁP Dệt MAY PHÚ HÒA AN.	88
3.1 Định hình nâng cao hiệu quả công tác quản trị nguyên vật liệu cho quá trình sản xuất hàng gia công may mặc tại công ty công pháp dệt may Phú Hòa An.88	88
3.2 Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác quản trị nguyên vật liệu tại Công ty CP dệt may Phú Hòa An.....89	89
3.2.1 Nâng cao hiệu quả công tác tiếp nhận nguyên liệu89	89
3.2.2 Nâng cao hiệu quả công tác mua sắm nguyên vật liệu.....90	90
3.2.3 Nâng cao hiệu quả công tác cấp phát91	91
3.2.4 Đảm bảo đời sống nguyên vật liệu hợp lý an toàn92	92
3.2.5 Tăng cường số lượng hợp lý và tiết kiệm nguyên vật liệu92	92
3.2.6 Tăng cường công tác đào tạo, nâng cao trình độ quản lý và tay nghề cho cán bộ công nhân viên.....92	92
PHẦN 3: KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ94	94
1. Kết luận.....94	94
2. Kiến nghị95	95
2.1. Đối với công ty95	95
2.2. Đối với Nhà nước96	96
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....97	97

DANH MỤC VIẾT TẮT

FOB	Free On Board (giao trên tàu)
XK	Xuất khẩu
HĐQT	Hội đồng quản trị
GĐ	Giám đốc
SXKD	Sản xuất kinh doanh
CBCNV	Cán bộ công nhân viên
CP	Công phần
QC	Kiểm soát chất lượng
PĐNMH	Phiếu đăng nhập mua hàng
NCC	Nhà cung cấp
PO	Đơn đặt hàng
NVC	Nhân viên cung ứng
NVL	Nguyên vật liệu
NPL	Nguyên phụ liệu

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1: Tình hình tài sản, nguồn vốn của công ty cổ phần dệt may Phú Hòa An giai đoạn 2017-2019	42
Bảng 2: Kết quả sản xuất kinh doanh công ty cổ phần dệt may Phú Hòa An giai đoạn năm 2017-2019	43
Bảng 3: Tình hình lao động của công ty cổ phần dệt may Phú Hòa An qua 3 năm 2017-2019	45
Bảng 3: Danh mục các nhà cung cấp nguyên vật liệu của công ty	60
Bảng 4: Phân tích tình hình cung ứng nguyên vật liệu và mặt số liệu cho đến hàng TEXLAND 5/2020	71
Bảng 5: Phân tích tình hình cung ứng nguyên vật liệu cho đến hàng TEXLAND 5/2020	74
Bảng 6: Tình hình cung ứng và mặt kép thời của công ty CP dệt may Phú Hòa An năm 2020.	75
Bảng 7: Tình hình cung ứng nguyên vật liệu và mặt đầu đến cho đến hàng TEXLAND năm 2020	76
Bảng 8: Tình hình xuất – nhập – tồn nguyên vật liệu đến hàng TEXLAND năm 2020....	79
Bảng 9: Tình hình số đóng nguyên vật liệu năm 2020	81

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 1. Cấu trúc chức năng máy.....	32
Sơ đồ 2. Quy trình sản xuất.....	48
Sơ đồ 3: Quy trình mua nguyên vật liệu.....	58
Sơ đồ 4: Quy trình nhập kho	62
Sơ đồ 5: Quy trình vận chuyển nguyên phụ liệu đến khu sản xuất.....	65
Sơ đồ 6: Quy trình kiểm kê nguyên phụ liệu tại kho.....	68

Tailieu.vn

PHẦN 1: PHẦN MỞ ĐẦU**1. Tính cấp thiết của đề tài**

Trong quá trình hội nhập kinh tế thế giới thì cạnh tranh luôn là yếu tố quan trọng, đòi hỏi các doanh nghiệp phải luôn tỉnh táo để tháo gỡ khó khăn, cạnh tranh trong quá trình sản xuất kinh doanh để đem lại lợi ích. Người tiêu dùng luôn có xu hướng thích dùng các sản phẩm có chất lượng cao, giá cả thấp. Nhận thức được điều đó các doanh nghiệp cần có những biện pháp sản xuất sản phẩm có chất lượng, đồng thời giá cả phải chăng, tạo ra sự khác biệt, thu hút chú ý của khách hàng để tạo ra lợi thế cạnh tranh cho doanh nghiệp mình. Một trong những biện pháp để hạ giá thành sản phẩm là tiết kiệm yếu tố đầu vào trong đó cho nguyên vật liệu.

Nguyên vật liệu là một trong những nhân tố chính quyết định đến chất lượng sản phẩm cuối cùng, ảnh hưởng đến tình hình kinh doanh của mỗi doanh nghiệp. Để quá trình sản xuất có thể tiến hành một cách thuận lợi thì hoạt động quản trị nguyên vật liệu phải được tiến hành một cách có hiệu quả đem lại 3 tiêu chí chính xác, kịp thời và toàn diện.

Ngành dệt may Việt Nam trong nhiều năm qua luôn là một trong những ngành xuất khẩu chủ lực của Việt Nam. Với sự phát triển của công nghệ kỹ thuật, đời ngũ lao động có tay nghề ngày càng chiếm tỉ lệ lớn và sự đầu tư các chính sách nhà nước, ngành dệt may đã thu được nhiều kết quả đáng khích lệ, vừa tạo ra giá trị hàng hóa, vừa đem lại nhu cầu tiêu dùng trong nước và xuất khẩu. Trang thiết bị của ngành may mặc đã được cải thiện và hiện đại hóa đến 90%. Các sản phẩm đã có chất lượng ngày một tốt hơn, và được nhiều thị trường khó tính như Hoa Kỳ, EU, và Nhật Bản chấp nhận.

Bên cạnh đó, các doanh nghiệp dệt may đã xây dựng được mối quan hệ gần bó chặt chẽ với nhiều nhà nhập khẩu, nhiều tập đoàn tiêu thụ lớn trên thế giới. Bên thân các doanh nghiệp Việt Nam cũng được bên hàng đánh giá là có lợi thế về chi phí lao động, kỹ năng và tay nghề may mặc.

Công ty cổ phần dệt may Phú Hòa An với nhiều năm kinh nghiệm xây dựng và phát triển là một doanh nghiệp đi đầu ngành dệt may cũng như sản xuất hàng may mặc

của tỉnh Thừa Thiên Huế. Với đội ngũ nhân lực trẻ trung năng động và chuyên nghiệp công ty đã tự hoàn thiện chính mình và có vị thế trên thị trường.

Vì nhận biết được tầm quan trọng của quá trình quản trị nguyên vật liệu, cũng như đi sâu vào quá trình tìm hiểu thực tế, cùng với sự giúp đỡ của ban lãnh đạo công ty, các nhân viên trong công ty, giảng viên hướng dẫn nên tôi đã chọn đề tài cho khóa luận của mình là: **“Đánh giá công tác quản trị nguyên vật liệu cho quá trình sản xuất hàng gia công may mặc đối với đơn hàng TEXLAND tại công ty cổ phần dệt may Phú Hòa An”**.

2. Mục tiêu nghiên cứu và câu hỏi nghiên cứu

2.1 Mục tiêu nghiên cứu

2.1.1 Mục tiêu chung

Trên cơ sở đánh giá thực trạng sản xuất kinh doanh và phân tích công tác quản trị nguyên vật liệu để phát hiện những ưu điểm thiêu sót cũng như các nguyên nhân từ đó đề xuất các giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả quản trị nguyên vật liệu tại công ty.

2.1.2 Mục tiêu cụ thể

Hệ thống hóa các vấn đề lý luận thực tiễn về nguyên liệu và quản trị nguyên vật liệu trong doanh nghiệp sản xuất.

Đánh giá thực trạng hoạt động quản trị nguyên vật liệu tại Công ty Cổ phần dệt may Phú Hòa An.

Đề xuất giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động quản trị nguyên vật liệu tại Công ty Cổ phần dệt may Phú Hòa An.

2.2. Câu hỏi nghiên cứu

Công tác quản trị nguyên vật liệu Công ty cổ phần dệt may Phú Hòa An như thế nào?

Các chỉ tiêu phản ánh tình hình cung ứng, sử dụng và dự trữ nguyên vật liệu tại Công ty Cổ phần dệt may Phú Hòa An ra sao?

Giải pháp để nâng cao hoạt động quản trị nguyên vật liệu tại Công ty Cổ phần dệt may Phú Hòa An là gì?

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1 Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: Hoạt động quản trị nguyên vật liệu tại Công ty Cổ phần dệt may Phú Hòa An.

3.1 Phạm vi nghiên cứu

Phạm vi không gian: Đơn tài chính nghiên cứu tại Công ty Cổ phần dệt may Phú Hòa An.

Phạm vi thời gian: các dữ liệu thu thập được trong thời gian 2017 – 2019. Để đảm bảo tính chi tiết và chính xác của dữ liệu, phản ánh rõ thực trạng hoạt động quản trị nguyên vật liệu tại công ty, dữ liệu được tập trung phân tích vào năm 2020 của đơn hàng TEXLAND.

4. Phương pháp nghiên cứu

4.1 Phương pháp thu thập dữ liệu

Tiến hành thu thập tài liệu và những lý thuyết liên quan đến hoạt động quản trị nguyên vật liệu.

Các báo cáo và kết quả kinh doanh, các chủ đề chính, tình hình lao động, tình hình sản xuất – gia công, nguồn vốn, tài sản và một số thông tin khác của công ty cổ phần dệt may Phú Hòa An.

Các hoạt động quản trị nguyên vật liệu của công ty: các báo cáo và tình hình cung ứng nguyên vật liệu, tình hình xuất kho nhập kho báo quản lý nguyên vật liệu, các quy trình chế tạo liên quan đến hoạt động quản trị nguyên vật liệu tại công ty cổ phần dệt may Phú Hòa An.

Ngoài ra còn tiến hành thu thập các thông tin từ các website Công ty cổ phần dệt may Phú Hòa An (<https://phugatex.com.vn/>), thông tin từ các tạp chí, sách báo, các khóa luận tốt nghiệp và các bài viết tham khảo trên Internet liên quan đến hoạt động quản trị nguyên vật liệu ngành sản xuất gia công hàng may mặc.

4.2. Phương pháp phân tích và xử lý dữ liệu

Dữ liệu trên nhúng dữ liệu thu thập được từ nhúng nguôn trên có thể là nhúng dữ liệu thô, chđ qua xử lý do đó tôi tiến hành xử lý bằng cách tiếp hợp, lọc chđn và phân tích các dữ liệu cđn thiđt liên quan đđn hoạt đđng quđn trđ nguyên vđt liệu nhđ phđ đđng pháp phân tích, tiếp hợp so sánh, sđ đđng chđ tiêu thđng kê nhđ sđ tiếp đđng đđi, sđ tuyđt đđi,... đđ phđ c vđ cho nđi dung cđa đđ tài nghiên cđu.

TaiLieu.vn

PHẦN 2: NỘI DUNG NGHIÊN CỨU VÀ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU**CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU****1.1 Cơ sở lý luận****1.1.1 Khái niệm nguyên vật liệu, quần thể nguyên vật liệu, sản xuất, giá công, hàng may mặc****1.1.1.1 Nguyên vật liệu**

Theo chuẩn mực số 02 – Hàng tồn kho (Ban hành theo QĐ 149/2001/QĐ – BTC ngày 21 tháng 12 năm 2001) hàng tồn kho là những tài sản:

- Được giữ để bán trong kỳ sản xuất kinh doanh bình thường.
- Đang trong quá trình sản xuất kinh doanh dở dang.
- Nguyên liệu, vật liệu, công cụ dụng cụ để sản xuất trong quá trình sản xuất kinh doanh hoặc cung cấp dịch vụ.

Như vậy nguyên vật liệu là một bộ phận của hàng tồn kho, là một trong những yếu tố cấu thành của quá trình sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp thực hiện đổi mới công nghệ. Nguyên vật liệu là một trong ba yếu tố cấu thành của doanh nghiệp sản xuất kinh doanh, giá trị của nguyên vật liệu tiêu hao trong quá trình sản xuất kinh doanh tạo nên giá trị của sản phẩm dịch vụ tùy thuộc vào từng loại hình doanh nghiệp. Đối với doanh nghiệp sản xuất thì nguyên vật liệu chiếm tỷ trọng lớn và chủ yếu trong giá trị sản phẩm.

1.1.1.2 Đặc điểm nguyên vật liệu

- Là những tài sản lưu để thu nhóm hàng tồn kho, vật liệu tham gia giai đoạn đầu của quá trình sản xuất kinh doanh để hình thành nên sản phẩm mới, chúng rất đa dạng và phong phú về chủng loại.
- Là các vật chất hình thành nên thành phẩm, trong quá trình sản xuất vật liệu không ngừng biến đổi về mặt giá trị và chất lượng.
- Các nguyên vật liệu tham gia trực tiếp vào quá trình sản xuất kinh doanh và chỉ tham gia vào một chu kỳ sản xuất kinh doanh.

- Toàn bộ giá trị của nguyên vật liệu được chuyển trực tiếp vào sản phẩm và là căn cứ để tính giá thành cho sản phẩm cuối thành.

- Vật liệu kỹ thuật, nguyên vật liệu là những tài sản tồn tại dưới nhiều dạng khác nhau, do đó tác động của thời gian, khí hậu và môi trường xung quanh.

- Trong các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh thì nguyên vật liệu chiếm tỷ trọng cao trong tài sản lưu động và chi phí sản xuất.

1.1.1.3 Phân loại nguyên vật liệu

- Phân loại theo nội dung kinh tế, vai trò của nguyên vật liệu trong quá trình sản xuất kinh doanh và yêu cầu quản trị doanh nghiệp gồm có:

Nguyên liệu, vật liệu chính: Là những loại nguyên vật liệu khi tham gia vào quá trình sản xuất thì cấu thành thành phẩm vật chất, thành phẩm chính của sản phẩm.

Nguyên vật liệu phụ là những loại vật liệu khi tham gia vào quá trình sản xuất, không cấu thành thành phẩm chính của sản phẩm nhưng có thể kết hợp với vật liệu chính làm thay đổi màu sắc, mùi vị, hình dáng bên ngoài, tăng thêm chất lượng sản phẩm...

Nhiên liệu: là những vật liệu có tác động cung cấp nhiệt lượng trong quá trình sản xuất, kinh doanh tạo điều kiện cho quá trình diễn ra bình thường.

Phần từng thay thế: là những loại phần từng chi tiết dùng để thay thế, sửa chữa máy móc thiết bị, phần phụ kiện vận tải, công cụ, dụng cụ sản xuất.

Vật liệu và thiết bị xây dựng công trình: là những loại vật liệu và thiết bị được sử dụng cho công việc xây dựng công trình.

- Phân loại theo nguồn hình thành gồm có:

Vật liệu tự chế biến, thuê gia công: là vật liệu doanh nghiệp tự tạo ra để phục vụ cho nhu cầu sản xuất.

Vật liệu mua ngoài: là loại vật liệu doanh nghiệp không tự sản xuất mà do mua ngoài thị trường trong nội bộ hoặc ngoài khu vực.

Vật liệu khác: là loại vật liệu hình thành do được cấp phát, biếu tặng, góp vốn liên doanh.

- Phân loại theo mục đích sử dụng gồm có:

Vật liệu dùng trực tiếp cho sản xuất sản phẩm.

Vật liệu dùng cho các nhu cầu khác: phục vụ cho nhu cầu sản xuất chung, cho nhu cầu bán hàng, cho quản trị doanh nghiệp.

1.1.1.4 Vai trò của nguyên vật liệu

Nguyên vật liệu là một trong ba yếu tố của quá trình sản xuất (sức lao động, tài liệu lao động và đối tượng lao động) trực tiếp tham gia vào quá trình chuyển đổi nên sản phẩm, do vậy chất lượng của nguyên vật liệu ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng sản phẩm và hiệu quả sử dụng vốn kinh doanh của doanh nghiệp. Việc đảm bảo đầy đủ và số lượng, chất lượng, chủng loại,...sẽ có tác động đến chất lượng sản phẩm. Vì vậy, đảm bảo chất lượng nguyên vật liệu cho sản xuất còn là một biện pháp để nâng cao chất lượng sản phẩm.

Nguyên vật liệu liên quan trực tiếp tới kế hoạch sản xuất và tiêu thụ sản phẩm, là đầu vào của hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

1.1.2 Lý thuyết về quản trị nguyên vật liệu trong doanh nghiệp

1.1.2.1 Khái niệm về quản trị nguyên vật liệu

Có nhiều quan điểm khác nhau về quản trị vật tư nói chung hay nguyên vật liệu nói riêng. Một hệ thống quản trị nguyên vật liệu cần phải có tiêu chuẩn, thủ tục cho việc lập kế hoạch, theo dõi tiến độ, vận chuyển, tiếp nhận, lưu trữ và đảm bảo một hệ thống hiệu quả để kiểm soát nguyên vật liệu (Gomsson, 1983). Quản trị nguyên vật liệu liên quan đến việc kiểm soát dòng chảy của hàng hóa trong công ty. Nó là sự kết hợp mua và sản xuất, phân phối, tiếp thị tài chính (Cavinto, 1984). Hay quản trị nguyên vật liệu là một chức năng chịu trách nhiệm lập kế hoạch và kiểm soát dòng chảy nguyên vật liệu (Arnold, 1991). Ông cho biết rằng một người quản trị nguyên vật liệu nên tập trung đa dạng việc sử dụng nguồn lực của công ty.

Nói tóm lại thì quản trị nguyên vật liệu liên quan đến việc lập kế hoạch, xác định, mua sắm, lưu trữ, tiếp nhận và phân phát nguyên vật liệu. Mục đích của việc

quản trị nguyên vật liệu là để đảm bảo rằng nó phải đáp ứng đúng thời gian, địa điểm và số lượng khi cần. Trách nhiệm của bộ phận này là quản trị dòng chảy nguyên vật liệu từ thời điểm các nguyên vật liệu đến các điểm hàng cho đến khi chúng đến các số đông là các cửa sổ quản trị nguyên vật liệu.

1.1.2.2 Mục tiêu của quản trị nguyên vật liệu

- Đáp ứng yêu cầu về nguyên vật liệu cho hoạt động kinh doanh và sản xuất của doanh nghiệp trên cơ sở đúng chủng loại và thời gian.

- Đảm bảo có đủ các chủng loại nguyên vật liệu mà doanh nghiệp yêu cầu.

- Đảm bảo số linh hoạt của dòng nguyên vật liệu để làm cho chúng có sẵn khi cần đến.

- Mục tiêu chung là để có đủ nguyên vật liệu từ phía và kịp thời cho quá trình sản xuất và kinh doanh của doanh nghiệp.

1.1.2.3 Nhiệm vụ của quản trị nguyên vật liệu

- Tính toán số lượng mua sắm và dự trữ tối ưu (kế hoạch nguyên vật liệu).

- Đề ra các phương án cũng như quyết định mua sắm.

- Tổ chức công tác mua sắm bao gồm công tác tìm kiếm xác định bên hàng, tổ chức nghiệp vụ đặt hàng, lựa chọn phương thức giao nhận, kiểm kê, thanh toán.

- Tổ chức công tác mua sắm bao gồm công tác tìm kiếm lựa chọn và quyết định phương án vận chuyển.

- Tổ chức cung ứng và tổ chức quản trị nguyên vật liệu và cung cấp kịp thời cho sản xuất.

1.1.2.4 Yêu cầu của quản trị

Khâu lập kế hoạch: Doanh nghiệp cần phải xây dựng tốt kế hoạch nguyên vật liệu bao gồm kế hoạch thu mua, số đông, dự trữ và số lượng và chất lượng của từng kho bãi thời gian trong năm (tháng, quý và cả năm) nếu việc này thực hiện tốt sẽ giúp cho quá trình sản xuất diễn ra được liên tục. Ngoài ra doanh nghiệp cũng cần phải nghiên cứu và mục tiêu phát triển trong kỳ tới, bám sát với thực tiễn để kế hoạch lập ra

không có sự chênh lệch với thị trường sản phẩm của doanh nghiệp đến đến tình trạng doanh nghiệp hoạt động hiệu quả trong sản xuất.

Khâu thu mua: Việc đáp ứng kịp thời nguyên vật liệu cho quá trình sản xuất cũng như các nhu cầu khác của doanh nghiệp là rất cần thiết. Vì thế phải quản lý chặt chẽ với sự liên lạc chặt chẽ, các yêu cầu về mặt kỹ thuật, giá cả, chi phí và kế hoạch mua để việc thu mua có thể diễn ra đúng thời gian phù hợp với tình hình sản xuất của doanh nghiệp.

Khâu bảo quản, dự trữ: Để đảm bảo quá trình sản xuất diễn ra liên tục thì nguồn nguyên vật liệu dự trữ là điều không thể thiếu, tuy nhiên dự trữ nguyên vật liệu không nên quá nhiều vì sẽ đến đến tình trạng ứ đọng vốn và tồn đọng tích. Để ứng phó phải thực hiện dự trữ các quy trình để bảo quản nguyên vật liệu, bên cạnh đó, doanh nghiệp cần phải lập kế hoạch để xây dựng định mức sản phẩm nguyên vật liệu và mức hao hụt hợp lý trong quá trình vận chuyển và bảo quản.

Khâu sản xuất: Tổng hợp, đánh giá và phản ánh đầy đủ chính xác số liệu các loại nguyên vật liệu khi xuất kho và sản xuất trong quá trình sản xuất. Thường xuyên kiểm tra tình hình sản xuất nguyên vật liệu để đảm bảo cho mức sản xuất là hợp lý và tiết kiệm nhất.

Khâu thu hồi phế liệu: Mọi doanh nghiệp hay đến về sản xuất nào cũng có phế liệu, phế phẩm chia thành nhiều loại khác nhau. Tùy vào tình trạng của mỗi loại phế liệu, phế phẩm mà có thể đưa vào tái sản xuất hoặc có thể thanh lý cho các doanh nghiệp đó. Vì thế nếu việc quản lý phế phẩm hiệu quả thì có thể tiết kiệm được chi phí nguyên vật liệu và đôi khi có thể giảm giá thành sản phẩm.

1.1.3 Nội dung công tác quản trị nguyên vật liệu trong doanh nghiệp

1.1.3.1 Xây dựng định mức tiêu dùng nguyên vật liệu

Khái niệm: Là liên quan nguyên vật liệu dùng làm nhát cho phép để sản xuất một đến về sản phẩm, hoặc để hoàn thiện một công việc nào đó trong điều kiện thực tế và điều kiện kỹ thuật nhất định.

Vai trò: Là công cụ để điều hành các hoạt động sản xuất của nhà quản trị, đồng thời nó là công cụ giúp cho việc hạch toán đầy đủ cho doanh nghiệp. Mục tiêu dùng nguyên vật liệu thì hiện nay một số điểm đi kèm sau:

- Là công cụ để xác định nhu cầu nguyên vật liệu cho doanh nghiệp.
- Là chỉ tiêu đánh giá trình độ sử dụng kỹ thuật trong sản xuất, trình độ của công nhân và trình độ tổ chức quản trị sản xuất của các nhà quản trị.
- Là biện pháp quản trị nội bộ để thúc đẩy hiện tiết kiệm vật liệu có công cụ quản trị chặt chẽ với việc sử dụng nguyên vật liệu.

Phương pháp định mức tiêu dùng nguyên vật liệu:

- Phương pháp định mức theo thang kê kinh nghiệm: là phương pháp dựa vào hai căn cứ: các số liệu thang kê và mức tiêu dùng nguyên vật liệu của kỳ báo cáo kinh nghiệm của nhân công tiên tiến rồi dùng phương pháp bình quân gia quyền để xác định định mức.

- Phương pháp thực nghiệm: phương pháp này trên kết quả phòng thí nghiệm kết hợp với những điều kiện sản xuất nhất định để kiểm tra số liệu và kết quả đã tính toán để tiến hành sản xuất thực nghiệm xác định mức cho kết quả.

- Phương pháp phân tích: Là kết hợp việc tính toán và kinh nghiệm kỹ thuật với việc phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến việc tiêu hao nguyên vật liệu để tiến hành theo hai bước:

Bước 1: Thu thập và nghiên cứu các tài liệu để tìm mức để biết là vật chất kỹ sản phẩm, để tính của nguyên vật liệu, chất lượng máy móc thiết bị, ...

Bước 2: Phân tích từng thành phần trong cấu trúc định mức, tính hệ số sử dụng và đưa ra biện pháp phân bổ chi phí mức trong kỳ kế hoạch.

1.1.3.2 Bảng định mức nguyên vật liệu cho sản xuất

Xác định lượng nguyên vật liệu cần dùng: Lượng nguyên vật liệu cần dùng phải được bố trí hoàn thành kế hoạch sản xuất sản phẩm có mặt hiện vật và giá trị, đồng thời còn phải tính đến nhu cầu nguyên vật liệu cho chế tạo sản phẩm mới, số